

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง " ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศที่มีต่อความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นของเด็กวัยอนุบาล " มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศที่มีต่อความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่น และเพื่อศึกษาพฤติกรรมการเล่นของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

สมมติฐานของการวิจัย

1. เด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้หญิงสูงกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ขั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชายสูงกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ขั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่น แตกต่างจากเด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ขั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร
4. เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่น แตกต่างจากเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ขั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนบางชั้น (ปल्लीวิทยานุสรณ์) สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2537 จำนวน 36 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 18 คน ประกอบด้วยเด็กวัยอนุบาลเพศชายจำนวน 9 คน เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงจำนวน 9 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 18 คน ประกอบด้วยเด็กวัยอนุบาลเพศชายจำนวน 9 คน เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงจำนวน 9 คน
2. แผนการจัดประสบการณ์แบ่งเป็น แผนการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ จำนวน 40 แผน และแผนการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 40 แผน ซึ่งได้รับการตรวจพิจารณาแก้ไขให้เหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ทั้งผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กิจกรรมละ 1 แผนกับนักเรียนในระดับเดียวกันที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรกิจกรรมละ 20 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสมในด้านระยะเวลา ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของกิจกรรม อุปกรณ์ที่ใช้และปัญหาที่พบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมที่สุดก่อนการนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ชุดของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นจำนวน 5 ชุด ซึ่งแต่ละชุดมีของเล่นจำนวน 10 ชนิด ประกอบด้วยของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชายจำนวน 5 ชนิด ของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้หญิงจำนวน 5 ชนิด ซึ่งก่อนจะนำมาจัดเป็นชุดของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่น ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านว่าของเล่นแต่ละชนิดเป็นของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้หญิงหรือของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชายหรือของเล่นที่ไม่สามารถบ่งบอกเพศผู้เล่นได้ โดยผู้วิจัยจะเลือกเฉพาะของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้หญิงและของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชาย ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ใน 5 ท่านที่มีความเห็นตรงกัน
 - 3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นในศูนย์การเรียน จำนวน 1 ฉบับซึ่งเป็นแบบสังเกตที่ใช้จัดบันทึกพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นในศูนย์การเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจำนวน 10 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านระยะเวลาที่ใช้ในการจัดบันทึกพฤติกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ให้ตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มเลือกของเล่นจากชุดของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่น จำนวน 5 ชุด โดยแต่ละชุดเลือกได้ 3 ชนิด ก่อนการทดลอง (pre-test)
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นกิจกรรมละ 40 แผน โดยใช้เวลาในการจัดประสบการณ์กลุ่มละ 8 สัปดาห์ ๗ละ 5 ครั้งครั้งละ 1 แผนเป็นเวลา 30 นาที ยกเว้นแผนกลุ่มทดลองซึ่งต้องมีการพาไปศึกษาออกสถานที่ ในช่วงเวลา 9.30-10.00 น. และในเวลา 10.00-10.30 น.
3. หลังการทดลองผู้วิจัยนำชุดของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นชุดเดิมไปให้ตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มเลือกอีกครั้ง (post-test)
4. หลังการทดลอง(สัปดาห์ที่ 9) ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเล่นในศูนย์การเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ โดยสังเกตทุกวัน และสังเกตครั้งละ 10 นาที เป็นเวลา 5 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้หญิงของเด็กวัยอนุบาลเพศชาย หลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศและกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบค่า t (t -dependent)
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชายของเด็กวัยอนุบาลเพศหญิง หลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศและกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบค่า t (t -dependent)

3. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของความเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นระหว่างเด็กวัยอนุบาลเพศชาย กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (X^2)²

4. ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างของความเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นระหว่างเด็กวัยอนุบาลเพศหญิง กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศและกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (X^2)²

สรุปผลการวิจัย

จากผลการทดลองปรากฏว่า

1. เด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้หญิงสูงกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชายสูงกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นแตกต่างจากเด็กวัยอนุบาลเพศชายที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นแตกต่างจากเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การสังเกตพฤติกรรมการเล่นของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ สรุปผลการสังเกตได้ดังนี้

5.1. ศูนย์การเรียนที่เล่น

เด็กวัยอนุบาลเพศชายเลือกเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์ไม้บล็อก แต่ก็มีกรเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์เล่นสมมติบ้าง เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างการเลือกเข้าไปเล่นในศูนย์ไม้บล็อกและศูนย์เล่นสมมติ พบว่า เด็กเลือกเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์ไม้บล็อกมากกว่า

เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงเลือกเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์เล่นสมมติ แต่ก็มีกรเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์ไม้บล็อกบ้าง เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างการเลือกเข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติและศูนย์ไม้บล็อก พบว่า เด็กเลือกเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์เล่นสมมติมากกว่า

5.2. พฤติกรรมการเล่นในศูนย์ไม้บล็อก

เด็กวัยอนุบาลเพศชายเล่นต่อไม้บล็อก โดยต่ออย่างสลับซับซ้อนมากกว่า เด็กวัยอนุบาลเพศหญิง และจำนวนชิ้นที่ต่อขึ้นไปสูงกว่า นอกจากนี้ยังชอบต่อเป็นยานพาหนะ และอาวุธประเภทต่างๆ มีการเลียนแบบการต่อตัวต่อหรือไม้บล็อก เมื่อต่อเสร็จแล้วนำมาเล่นสมมติต่อสู้กัน มีพฤติกรรมการเล่นที่รุนแรง และมีการทำลาย ขว้างปา

เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงจะเล่นต่อไม้บล็อกน้อยกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศชาย และการต่อไม่สลับซับซ้อน ชอบที่ต่อเป็นบ้าน จัดบริเวณบ้าน มีสัตว์เลี้ยง มีรายละเอียดของบ้าน การเล่นไม่รุนแรง ชอบนั่งเล่นเป็นกลุ่ม แต่มีผลงานเป็นของตนเอง ยังไม่ค่อยสร้างหรือต่อตัวต่อร่วมกับเพื่อน

5.3. พฤติกรรมการเล่นสมมติเกี่ยวกับอาชีพและบทบาทของบุคคลต่างๆ

พฤติกรรมการเล่นสมมติเกี่ยวกับอาชีพและบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ในศูนย์เล่นสมมติ พบว่า ก่อนที่เด็กเลือกเข้าไปเล่นเขาได้สังเกตดูว่าอุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้มีอะไรบ้าง ถ้าเป็นอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพทหาร หรือ ตำรวจ เด็กวัยอนุบาลเพศชายได้ให้ความสนใจ

มากกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศหญิง แต่ในบางครั้งเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงก็เข้าไปเล่น หีบ จับอุปกรณ์ เหล่านี้บ้าง แต่ถ้ามีการวางอุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องครัว อุปกรณ์เสริมสวย เด็กวัยอนุบาลเพศหญิง ได้ให้ความสนใจ มากกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศชาย

การเล่นสมมติของเด็กทั้ง 2 เพศ เป็นการ เล่นเลียนแบบบทบาท คำพูด ในบทบาทและอาชีพของบุคคลต่างๆตามที่ตนเองสนใจ โดยหีบอุปกรณ์มาประกอบการเล่น และสมมติว่าตนเองเป็นคนในอาชีพนั้น เช่นหีบปืนกล ใส่หมวกทหาร แล้วเล่นเป็นทหาร การเล่นของเด็กยังไม่เป็นเรื่องราว แต่เป็นลักษณะของการเลียนแบบบางตอนเท่านั้น

บทบาทที่เด็กวัยอนุบาลเพศชายชอบเล่นมากที่สุดคือ ทหาร และตำรวจ โดยเด็กใช้อาวุธมาต่อสู้กัน และบทบาทอื่นๆที่เล่นคือ การทำอาหาร การดูแลน้อง เป็นหมอ คนไข้

บทบาทที่เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงเล่นมากที่สุดคือ คนดูแลน้อง ซ่างเสริมสวย พยาบาลและครู โดยเด็กได้ใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่น มีการเล่นเป็นกลุ่ม และชอบเล่นกับเพื่อน เพศเดียวกัน บทบาทอื่นๆที่เล่นคือ หมอ และตำรวจ

ถ้ามีการเล่นด้วยกันระหว่างเด็กวัยอนุบาลเพศชายและเด็กวัยอนุบาลเพศหญิง พบว่าเด็กวัยอนุบาลเพศชายเป็นผู้นำในการเล่น เช่นบางครั้งระบุว่าต้องการใครแสดงบทบาทอะไร และตนเองต้องการเล่นเป็นใคร นอกจากนี้มีการจัดของเล่นให้เพื่อนเล่นด้วย

เด็กเริ่มเล่นบทบาทที่ตรงข้ามกับเพศของตนเอง เช่นเด็กวัยอนุบาลเพศชาย เล่นเลี้ยงน้องและพูดกับเพื่อนว่า เด็กผู้ชายสามารถเล่นตุ๊กตาได้ ส่วนเด็กผู้หญิงเริ่มเล่นต่อสู้ เช่น เล่นเป็นตำรวจแต่การต่อสู้ไม่รุนแรงเท่ากับเด็กผู้ชาย

5.4 อุปกรณ์ประกอบการเล่น

อุปกรณ์ที่เด็กวัยอนุบาลเพศชายใช้ประกอบการเล่น เรียงลำดับความถี่ในการเล่นจากมากไปหาน้อย 10 อันดับ คือ

1. ปืน	6. กุญแจมือ
2. มีด	7. หมวกทหาร
3. ธนู	8. ตุ๊กตาทหาร
4. รถถัง	9. อุปกรณ์เครื่องใช้ในการประกอบอาหาร
5. รถตำรวจ	10. หุ่นมือรูปสัตว์

อุปกรณ์ที่เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงใช้ประกอบการเล่น เรียงลำดับความถี่ในการเล่นจากมากไปหาน้อย 10 อันดับ คือ

1. ตุ๊กตา	6. หุ่นมือ
2. เป็ดเด็ก	7. เครื่องมือแพทย์
3. อุปกรณ์เครื่องใช้ในการประกอบอาหาร	8. เสื้อคลุมชุดหมอ
4. กระจก หวี แป้ง	9. กระเป๋าสะพาย
5. หมวกพยาบาล	10. เตารีด

5.5 เพศของเพื่อนเล่น เด็กส่วนมากเลือกเล่นกับเพื่อนเพศเดียวกัน

5.6 ระยะเวลาของการเล่นในแต่ละบทบาท เด็กจะใช้เวลาเล่นประมาณ

3 - 5 นาที

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ มีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นที่ตรงข้ามกับเพศตนเอง สูงกว่าเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ถึงแม้ว่าเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความสนใจในการเลือกของเล่นที่ตรงกันข้ามกับเพศตนเองสูงขึ้น แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นจากเดิมซึ่งเด็กมีความสนใจในการเลือกของเล่นตามเพศของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยใน 2 ลักษณะคือ วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศทำให้เด็กวัยอนุบาลมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นที่ตรงข้ามกับเพศตนเองสูงขึ้น และวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศไม่สามารถทำให้เด็กวัยอนุบาลเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นดังมีรายละเอียดของการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นที่ตรงข้ามกับเพศของตนเองสูงกว่าเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยแสดงว่า การจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศทำให้เด็กวัยอนุบาลเพศชายและเพศหญิงมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นที่ตรงข้ามกับเพศตนเองสูงขึ้น ตรงตามสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ จากผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นผลจากลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นของเด็กวัยอนุบาล ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ใช้แผนแบบไม่แบ่งแยกเพศ จำนวน 40 แผน และใช้เวลาในการสอน 8 สัปดาห์ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 กิจกรรมใน 1 สัปดาห์ คือ กิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยการเล่นสมมติ กิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยการมีวิทยากร กิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยการศึกษาเอกสารนอกสถานที่ และกิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มเพื่อสรุปโดยครูผู้สอน ซึ่งกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมนี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความเสมอภาคในบทบาทของผู้หญิงและผู้ชาย จากการสังเกต การมีตัวแบบ การได้ออกไปพบกับประสบการณ์จริง การได้ปฏิบัติด้วยตนเองจากการเล่นสมมติ รวมทั้งการเสริมแรงและกระตุ้นจากครูเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความเสมอภาคของบทบาททางเพศ นอกจากนี้เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงยังมีโอกาสเล่นของเล่นในศูนย์ไม้บล็อก ในขณะที่เด็กวัยอนุบาลเพศชายก็มีโอกาสเข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติ ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความเสมอภาคของบทบาททางเพศระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย นอกจากนี้เนื้อหาของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศจะเกี่ยวข้องกับอาชีพในสังคมซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ชายและผู้หญิงมีโอกาสประกอบอาชีพได้อย่างเท่าเทียมกัน เด็กวัยอนุบาลสามารถเรียนรู้แล้วว่า อาชีพใดเป็นอาชีพของผู้หญิงและอาชีพใดเป็นอาชีพของผู้ชาย (Papalia and Tennen, 1975) เมื่อเด็กเรียนรู้ว่าผู้หญิงและผู้ชายสามารถประกอบอาชีพได้อย่างเท่าเทียมกันจึงเป็นการเรียนรู้ถึงความเสมอภาคที่เท่าเทียมกันของบทบาททางเพศ

1.2 เด็กวัยอนุบาลที่มีช่วงอายุ 5-6 ปีนี้เป็นวัยของการมีพัฒนาการอยู่ในขั้นของการเรียนรู้บทบาททางเพศ และการเรียนรู้บทบาททางเพศนั้นจะเกิดจากการมีตัวแบบ การสังเกต

และการเลียนแบบ (Bandura, 1956) นอกจากนี้ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูมีบทบาทในการ ส่งเสริมและกระตุ้น ให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความเสมอภาคของบทบาททางเพศ ระหว่างผู้หญิง และผู้ชายอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของแมคคาที (McCarthy, 1980) ที่กล่าวว่า ครูต้องเป็นแบบอย่างและมีทัศนคติของการกระทำที่มีความเสมอภาคทางเพศ

1.3 การส่งเสริมให้เด็กวัยอนุบาลเพศชายได้เข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติ และส่งเสริมให้เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงได้เข้าไปเล่นในศูนย์ไม้บล็อก เป็นการทำให้เด็กได้ทำกิจกรรมใหม่ๆ เช่นเด็กวัยอนุบาลเพศชายมีโอกาสได้เล่นของเล่นที่เกี่ยวข้องกับเครื่องใช้ในครัว ตุ๊กตา หรืออุปกรณ์ของอาชีพต่างๆ ส่วนเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงมีโอกาส เล่นสร้าง ตอก ของเล่นที่ต้อง ออกแรง ซึ่งนับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้บทบาททางเพศจากการเล่นของเล่นซึ่งตนเอง ยังไม่เคยเล่น และยังเป็นการทำให้เด็กค้นพบว่าตนเองชอบเล่นของเล่นแปลกใหม่ กิจกรรมแปลกใหม่ อีกด้วย (Demand-Sparks and A.B.C. Task Force, 1989)

1.4 กิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยการเล่นสมมติเป็นกิจกรรมที่ครูส่งเสริมให้เด็กมี โอกาสได้เล่นสมมติในบทบาททางเพศที่หลากหลาย เด็กได้เลียนแบบบทบาทของคนบุคคลที่ตนเคย พบเห็นมา ซึ่งซัทตัน-สมิทซ์ (Sutton-Smith, 1972) ได้กล่าวว่า การเลียนแบบเป็นการสะท้อน ให้ผู้อื่นเห็นและทราบถึงการเรียนรู้สิ่งรอบตัวต่างๆที่ได้รับรู้ผ่านทางประสาทสัมผัส และนอกจากนี้ใน การเล่นสมมติเด็กยังมีโอกาสหยิบจับของเล่นมาประกอบการเล่นอีกด้วย

1.5 กิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยมีวิทยากรที่ครูเชิญมาเป็นผู้ประกอบอาชีพ ที่มีเพศตรงข้ามกับอาชีพนั้น เมื่อเด็กมีโอกาสพบปะกับบุคคลที่ประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายมาก ขึ้น มีโอกาสพูดคุยซักถาม เป็นการขยายประสบการณ์เดิมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้เด็ก ได้มีตัวแบบเพื่อให้ตนเองได้สังเกต และเลียนแบบบทบาทและพฤติกรรมของคนที่เป็นตัวแบบนั้น

1.6 กิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยการศึกษาสถานนอกสถานที่ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้ เห็นบทบาทของบุคคลต่างๆในสถานที่ที่เป็นจริง เด็กมีโอกาสสังเกตสำรวจและจดจำสิ่งต่างๆที่พบเห็น และน่าสนใจ มีโอกาสศึกษาสิ่งๆที่ตนเองสนใจและได้พูดคุยซักถามปัญหา และแสดงความคิดเห็น

สรุปว่าได้ว่ากิจกรรมทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ ล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันของบทบาททางเพศ และยังเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสเล่นของเล่นที่หลากหลาย ซึ่งของเล่นนี้สามารถบ่งบอกพฤติกรรมของเด็กได้ โดยการที่เด็กเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้หญิง หมายถึงเด็กมีการแสดงออกในบทบาทของความเป็นผู้หญิง และการที่เด็กเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชาย หมายถึงเด็กมีการแสดงออกในบทบาทของความเป็นผู้ชาย (Brown, 1956) ดังนั้นเมื่อเด็กเรียนรู้ว่าผู้ชายและผู้หญิงมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในบทบาททางเพศ การเลือกของเล่นของเด็กจึงมีความเปลี่ยนแปลงไปตามการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

2. เด็กวัยอนุบาลเพศชายและเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ ไม่มีความเปลี่ยนแปลงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่น โดยมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศตามเพศของตนเอง ซึ่งไม่แตกต่างจากเด็กวัยอนุบาลเพศชายและเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยแสดงว่าความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นของเด็กวัยอนุบาลนั้นเปลี่ยนแปลงได้ยาก ถึงแม้ว่ากิจกรรมได้ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ถึงความเสมอภาคของบทบาททางเพศ เปิดโอกาสให้เด็กเล่นของเล่นที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นก็ตาม แต่เด็กก็ยังคงมีความสนใจเลือกของเล่นตามเพศของตนเอง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

2.1 อคติพลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ พ่อแม่มักอบรมเลี้ยงดูลูกแตกต่างกันไปตามเพศของเด็ก (Stiener, 1980) โดยพ่อแม่ได้อบรมให้เด็กผู้หญิงมีบทบาทของความเป็นผู้หญิง กล่าวคือให้ทำหน้าที่ทำงานบ้าน เลี้ยงคูน้อง ในขณะที่อบรมให้เด็กผู้ชายมีความเข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ มีหน้าที่ทำงานหนักนอกบ้าน (สุมน อมรวิวัฒน์, 2533) และการเลือกซื้อของเล่นให้กับลูกก็แตกต่างกันไปตามเพศของเด็ก โดยตั้งแต่แรกเกิดเด็กผู้ชายมักได้รับของเล่นประเภทยานพาหนะ อุปกรณ์กีฬา และเครื่องใช้ทางทหาร ส่วนเด็กผู้หญิงมักได้รับของเล่นประเภทตุ๊กตาชนิดต่างๆ และของเล่นที่เป็นของใช้ในบ้าน (Rheingold and Cook, 1975) การที่เด็กได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่แรกเกิด เรื่องการอบรมเลี้ยงดูและการเลือกของเล่นให้กับเด็ก ทำให้เด็กมีความชอบในการเลือกของเล่นตามเพศ และตามความสนใจของตนเองมากกว่า

ทั้งนี้จากรายงานการวิจัยของเปอร์เรทท์และซิดนีย์ (Perretti and Sydney, 1984) พบว่า ความชอบของเล่นของเด็กมีความสัมพันธ์กับของเล่นที่พ่อแม่เลือกซื้อให้

2.2 ก่อนที่เด็กจะได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ เด็กมีโอกาสเลือกเข้าไปเล่นในศูนย์การเรียนตามความสนใจของตนเอง ดังนั้น เด็กวัยอนุบาลเพศชายจึงเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์ไม้บล็อก ส่วนเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงจึงเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์เล่นสมมติ (Shure, 1963) ซึ่งการที่เด็กมีประสบการณ์การเล่นมาก่อนหน้าแล้วทำให้เด็กมีความสนใจเลือกของเล่นตามเพศของตนเอง

3. การพฤติกรรมการเล่นของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผล ดังนี้

3.1 ในขณะที่เล่นในศูนย์การเรียน พบพฤติกรรมที่น่าสนใจคือ เด็กเริ่มมีการเล่นสมมติในบทบาทที่ตรงข้ามกับเพศของตนเองบ้างแล้ว จากข้อค้นพบนี้แสดงว่าการที่เด็กเริ่มมีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเล่นบ้าง อาจเป็นเพราะระยะเวลาที่เด็กได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ เป็นระยะเวลาที่สั้น ยังไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นถ้าสามารถใช้ระยะเวลาในการทดลองนานกว่านี้ เด็กอาจเรียนรู้บทบาททางเพศที่ตรงข้ามกับเพศของตนเองมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศนี้เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่แสดงออกถึงความเสมอภาคของบทบาททางเพศ เมื่อเด็กสังเกตเห็นตัวแบบ และได้รับการส่งเสริมจากครู อาจมีผลทำให้เด็กเรียนรู้บทบาททางเพศของเพศอื่นมากยิ่งขึ้น (McCarthy, 1980)

3.2 การเลือกเข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติและศูนย์ไม้บล็อก พบว่า เด็กวัยอนุบาลเพศชายยังคงมีความสนใจที่เข้าไปเล่นในศูนย์ไม้บล็อกมากกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศหญิง และชอบเล่นในศูนย์นี้มากกว่าศูนย์เล่นสมมติ ในขณะที่เด็กวัยอนุบาลเพศหญิงก็มีความสนใจเข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติมากกว่าเด็กวัยอนุบาลเพศชาย และชอบเล่นในศูนย์นี้มากกว่าศูนย์ไม้บล็อกอีกด้วย นอกจากนี้การเลือกของเล่นของเด็กได้เลือกเล่นตามเพศของตนเองเป็นส่วนใหญ่ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์เดิมของเด็กซึ่งได้รับก่อนการทดลอง ทำให้มีความสนใจเลือกเล่นในศูนย์การเรียนที่เคยเล่นอยู่ และโดยคุณลักษณะของความเป็นผู้ชายแล้วชอบเล่นของเล่นที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้

การออกแรง การใช้กำลัง ส่วนคุณลักษณะของความเป็นผู้หญิงมักชอบเล่นของเล่นที่เกี่ยวข้องกับความ เป็นแม่ เช่น การเลี้ยงดูเด็ก การทำอาหาร (Mitchell, 1973) ในขณะที่เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ เริ่มมีการเล่นสมมติบทบาทที่ตรงข้ามกับเพศตนเองบ้างแล้วซึ่งจากข้อค้นพบนี้แสดงว่าเด็กเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศของเพศอื่นที่ไม่ใช่เพศของตนเอง จึงสรุปได้ว่าได้ว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เด็กได้เห็นถึงความเสมอภาคทางบทบาททางเพศ และเมื่อเด็กสังเกตเห็นตัวแบบ รวมทั้งได้รับการส่งเสริมของครู จึงทำให้เด็กเรียนรู้บทบาททางเพศของเพศอื่นมากขึ้น (McCarthy, 1980)

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางเพศโดยศึกษาถึงความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นของเด็กวัยอนุบาล ผู้วิจัยพบข้อสังเกตดังนี้

1. การสอดแทรกวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศไว้ในแผน

การจัดประสบการณ์

ในปัจจุบันเด็กยังไม่มีโอกาสเรียนรู้ถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันของบทบาททางเพศอย่างเพียงพอ ซึ่งอาจสังเกตได้จากแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่ไม่ให้ความสำคัญแก่เรื่องดังกล่าว โดยเนื้อหาของบทเรียนยังคงมีความเชื่อเดิมอยู่ โดยเฉพาะในหน่วยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในชุมชน ซึ่งยังคงมีความเชื่อว่าผู้หญิงต้องประกอบอาชีพครู พยาบาล แม่ค้า ในขณะที่ผู้ชายต้องเป็นทหาร ตำรวจ หมอ วิศวกร เท่านั้น ซึ่งเนื้อหาและกิจกรรมของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ว่าปัจจุบันนี้ผู้หญิงและผู้ชายสามารถแสดงบทบาทได้อย่างเท่าเทียมกัน และประกอบอาชีพทุกอาชีพได้เหมือนกัน ถ้าเราสามารถนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมาสอดแทรกไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ทำให้เด็กเรียนรู้ถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันของบทบาททางเพศได้มากยิ่งขึ้น

2. การจัดการระบบการแบ่งเด็กเข้าสู่ศูนย์การเรียน

การจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศให้ความสำคัญต่อการแบ่งเด็กเข้าสู่ศูนย์การเรียนอย่างมีระบบ ซึ่งทำให้เด็กมีโอกาสเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์การเรียนที่หลากหลายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในศูนย์เล่นสมมติและศูนย์ไม้บล็อก ซึ่งโดยปกติถ้าหากครูให้เด็กเลือกเข้าไปเล่นในศูนย์การเรียน 2 ศูนย์นี้เอง มักพบว่าเด็กผู้หญิงเลือกเข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติ ในขณะที่เด็กผู้ชายเลือกเข้าไปเล่นในศูนย์ไม้บล็อก ซึ่งเด็กจะได้เล่นของเล่นตามเพศของตนเอง ดังนั้น การแบ่งเด็กเข้าสู่ศูนย์การเรียนอย่างมีระบบโดยการส่งเสริมให้เด็กเข้าไปเล่นในศูนย์การเรียน 2 ศูนย์นี้อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้เด็กมีโอกาสสำรวจและได้เล่นของเล่นที่แปลกใหม่มากยิ่งขึ้น

3. บทบาทของครูในการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันของ

บทบาททางเพศ

บทบาทของครูนั้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะครูเปรียบเสมือนตัวแบบที่เด็กสังเกตจดจำ และเลียนแบบ ดังนั้น ครูจึงควรเป็นผู้มีความเสมอภาคของการแสดงออกของบทบาททางเพศ และปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ครูต้องมีหน้าที่กระตุ้นและส่งเสริมเด็กโดยให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆรอบตัวที่แสดงออกมาในความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ดังนั้นตัวครูต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความคิด ความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ไม่ติดยึดอยู่กับค่านิยมเดิม พยายามหาความรู้ใหม่มาเพิ่มเติมอยู่เสมอ และเมื่อครูสามารถพัฒนาตนเองได้ ลดค่านิยมเดิมเกี่ยวกับบทบาททางเพศได้ เด็กนักเรียนก็จะมีตัวแบบที่ดี และเลียนแบบพฤติกรรม เพื่อซึมซับถึงความเสมอภาคทางเพศจากตัวครู ไปสู่ตัวเด็กเอง

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการทดลองทำให้ทราบว่า เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศมีความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นที่ตรงข้ามกับเพศของตนเองสูงขึ้น ดังนั้นครูและผู้เกี่ยวข้องจึงควรนำเทคนิค และวิธีการตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ถึงความเสมอภาคทางเพศมากยิ่งขึ้น โดยนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างแผนการจัดประสบการณ์

2. การจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศนั้น ครูนับว่าเป็นผู้มีบทบาทมากเพราะครูเปรียบเสมือนตัวแบบให้เด็กสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรม ดังนั้นครูจึงควรสำรวจตัวเองอยู่ตลอดเวลาว่าเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมยึดติดอยู่กับค่านิยมเดิม มีความมั่นคงทางบทบาททางเพศหรือไม่ และควรจะแก้ไขปรับปรุงเมื่อพบว่าตนเองยังคงยึดติดอยู่กับค่านิยมเดิม

3. ในการส่งเสริมให้เด็กวัยอนุบาลเพศชายเข้าไปเล่นของเล่นในศูนย์เล่นสมมติและเด็กวัยอนุบาลเพศหญิงเข้าไปเล่นในศูนย์ไม้บล็อก ถ้าพบว่าเด็กคนใดยังไม่ชอบที่จะเล่นในศูนย์ที่ครูให้เข้าไปเล่น ครูต้องมีหน้าที่แนะนำ ช่วยเหลือเด็ก เพื่อให้เด็กมีความสนใจในการเล่นใหม่ๆ มากยิ่งขึ้น

4. กิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศในส่วนของ การให้เด็กเล่นสมมติบทบาทที่ตรงข้ามกับเพศของตนเอง ครูต้องคอยกระตุ้นเพื่อให้เด็กกล้าแสดงออก นอกจากนี้ควรจัดไว้หลังวันที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนเป็นกลุ่มโดยมีวิทยากร หรือการพาไปศึกษา นอกสถานที่ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเห็นของจริง เสียก่อนแล้วจึงนำมาปฏิบัติด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการสอน และแนวการจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆที่จะช่วยให้เด็ก เรียนรู้ถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันของมนุษย์ ในทุกๆด้าน เช่น เชื้อชาติ ศาสนา และความพิการ ซึ่งบุคคลเหล่านี้มักมีอยู่ในทุกสังคม และต้องการได้รับการส่งเสริมให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกับคนปกติโดยทั่วไป
2. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการที่ทดสอบว่าเด็กมีการเรียนรู้ถึงความเสมอภาคของบทบาททางเพศ โดยใช้แบบวัดเป็นเครื่องมือชนิดอื่นนอกเหนือจากการให้เด็กเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่น
3. ควรนำวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศไปประยุกต์ใช้กับการทดลองสอนนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆต่อไป